

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/47/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4413205745
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4413205745.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Olivera Kolenčíka v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpený: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovaným: 1. F. nar. XX.XX.XXXX, bytom J. L., J. XX a 2. H. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XX, o zaplatenie 8 395,40 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 14. decembra 2018 č. k. 13C/95/2014-411, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej m e n í tak, že žalovaná v 1. rade je povinná zaplatiť žalobcovi 6 845,48 eura s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 12.09.2012 do zaplatenia, v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V časti týkajúcej sa náhrady trov konania napadnutý rozsudok m e n í tak, že žalobcovi voči žalovanej v 1. rade priznáva náhradu trov konania v plnom rozsahu.

Žalobcovi voči žalovanej v 1. rade priznáva náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (Okresný súd Nové Zámky) rozsudkom zo dňa 14. decembra 2018 č. k. 13C/95/2014-411 žalobu žalobcu ohľadne zaplatenia sumy 8.395,40 eura s príslušenstvom pri právnom posúdení podľa § 25g, § 17 zák. č. 438/2015 Z. z., zo dňa 23.12.2005, ktorým bol novelizovaný zák. č. 129/2010 Z. z., o spotrebiteľských úveroch, § 17, § 25 ods. 1 až 4 zák. č. 129/2010 Z. z., o spotrebiteľských úveroch, § 52, § 100 ods. 1, 2, § 101, § 52 ods. 2 a § 54 ods. 2 OZ, ako nedôvodnú zamietol.

2. Žalovaným v 1. a 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške s poukazom na ust. § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 2 CSP. Boli to práve žalovaní v 1. a 2. rade, ktorí mali v konaní plný úspech, a preto im súd priznal nárok na plnú náhradu trov konania. O výške tohto ich nároku rozhodne súdny úradník na súde prvej inštancie samostatným uznesením, po právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

3. Pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej, súd prvej inštancie pri akceptovaní záväzného právneho názoru odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) obsiahnutého v zrušujúcom uznesení Krajského súdu v Nitre zo dňa 11.07.2018 č. k. 5Co/270/2017-341 ustálil, že uvedená zmluva č. 401900865 je zmluvou spotrebiteľskou podľa § 2 písm. a/ zák. č. 129/2010 Z. z., o spotrebiteľských úveroch a podľa § 52 ods. 2 OZ. Z vykonaného dokazovania mal za nesporné to, že žalovaná pohľadávka mala prejsť na žalobcu zmluvou o jej postúpení uzavretou dňa 10.12.2009. Takisto je nesporným to, že zmluva o splátkovom úvere č. 233017364 bola medzi právnym predchodcom žalobcu (Slovenská sporiteľňa a.s.) ako veriteľom a žalovanou v 1. rade ako dlžníkom uzavretá dňa 16.08.2005 na dobu určitú, pričom konečná splatnosť úveru bola určená na deň 20.08.2014. Za nesporné súd vyhodnotil aj to, že zákon č.

258/2001 Z. z., platný a účinný v čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky neukladať žalobcovi povinnosť mať k postúpeniu pohľadávky na iný nebankový subjekt, povolenie NBS.

4. Hlavný dôvod, ktorý primäl prvoinštančný súd k zamietnutiu podanej žaloby spočíval v nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu. K uzatvoreniu samotnej zmluvy o postúpení pohľadávky dňa 11.12.2009 medzi postupcom - Slovenská sporiteľňa, a.s. Bratislava a žalobcom ako postupníkom došlo v rozpore s § 17 zák. č. 129/2010 Z. z., podľa ktorého ustanovenia nebolo možné previesť práva a povinnosti zo spotrebiteľskej zmluvy, resp. ich aj postúpiť na tretiu osobu, alebo tak bolo možné urobiť iba v tom prípade, že išlo o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a/ banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky. Podľa § 25 ods. 1 až 4 zák. č. 129/2010 Z. z. sa toto ustanovenie použije aj na právne vzťahy vzniknuté na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola uzavretá pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, pričom tak je tomu aj v danom prípade. Žalobca má v obchodnom registri v predmete činnosti zapísané poskytovanie spotrebiteľských úverov až od 06.09.2016. Uvedené znamená, že v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky žalobca nebol oprávnený spotrebiteľské úvery poskytovať, nešlo ani o žiadnu z výnimiek kedy mohlo dôjsť k postúpeniu v tomto konaní uplatňovanej pohľadávky na žalobcu. Preto súd skonštatoval, že pohľadávka, ktorá je predmetom tohto sporu, na žalobcu neprešla.

Pokiaľ ide o posúdenie vznesenej námietky premlčania zo strany žalovanej v 1. rade, prvoinštančný súd v tejto súvislosti neprihliadal na konečnú splatnosť úveru vyhlásenú ku dňu 21.08.2012, ale vychádzal z konečnej splatnosti úveru, ktorá bola určená dňom 20.08.2014 a dátumu podania žaloby na súde prvej inštancie, ktorý bol dňa 21.03.2013. V danom prípade aj s poukazom na ust. § 52 ods. 2 vety tretej OZ a rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21.04.2015 sp. zn. 3 MCdo/14/2014 súd akceptoval trojročnú premlčaciu dobu s tým, že za nepremlčaných považoval celkovo 53 mesačných splátok á 129,16 eura mesačne spolu v sume 6 845,48 eura. Nepremlčanými splátkami boli tie splátky, ktoré sa stali splatnými po 20.04.2010. Aj keď je pohľadávka žalobcu premlčaná iba čiastočne, súd ju zamietol v celom rozsahu, pretože žalobca nie je vo vzťahu k žalovaným aktívne vecne legitimovaným subjektom.

5. Uznanie dlhu žalovanou v 1. rade voči žalobcovi podpísané dňa 04.01.2011 považoval súd za neplatný právny úkon podľa § 37 ods. 1 OZ pre jeho neurčitosť.

6. Pokiaľ ide o žalovaného v 2. rade, súd žalobu voči nemu zamietol, pretože nezistil, že by tento subjekt bol vo vzťahu k žalobcovi v akejkoľvek pozícii dlžníka, t.j. že by mal z nejakého právneho vzťahu žalobcovi čokoľvek plniť a tým by bol vo vzťahu k nemu pasívne vecne legitimovaný.

7. Proti tomuto rozsudku v časti o zaplatenie 6 845,48 eura s príslušenstvom podal včas odvolanie žalobca navrhujúc odvolaciemu súdu, aby rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu preskúmal a podľa § 388 CSP zmenil tak, že vyhovie žalobe v sume 6 845,48 eura s príslušenstvom, resp. podľa § 389 ods. 1 CSP napadnutý rozsudok zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň žiadal priznať náhradu trov odvolacieho konania spolu v sume 707,07 eura. Na margo rozsahu podaného odvolania žalobcom v prejednávanej veci (§ 379 a § 380 CSP) je potrebné uviesť, že predmetné odvolanie je skoncipované tak, že smeruje iba voči žalovanej 1, voči ktorej sa žalobca domáha zaplatenia sumy 6 845,48 eura s príslušenstvom, ktorú sumu vrátane príslušenstva aj odvolací súd žalobcovi na základe procesného postupu podľa § 388 CSP priznal. Vychádzajúc z uvedeného je potom možné prijať ten záver, že vo vzťahu k tomuto subjektu bol žalobca v rámci prvoinštančného a aj odvolacieho konania úspešný v plnom rozsahu, čo nakoniec potvrdzuje aj rozhodnutie odvolacieho súdu o náhrade trov prvoinštančného a aj odvolacieho konania. Z obsahu predmetného odvolania je takisto možné vyvodiť ten záver, že vôbec sa ním nenapáda tá časť rozsudku, ktorým bola zamietnutá žaloba vo veci samej voči žalovanému 2, ktorému zároveň prvoinštančný súd priznal voči žalobcovi aj nárok na náhradu trov konania. Vzhľadom k tomu, že predmetné odvolanie sa netýkalo vôbec žalovaného 2, je potrebné prijať ten záver, že napadnutý rozsudok vo vzťahu k nemu vrátane trov prvoinštančného konania sa stal právoplatným. Z uvedeného dôvodu nerozhodoval odvolací súd ani o trovách odvolacieho konania vo vzťahu k tomuto subjektu.

8. Odvolanie podáva žalobca v časti nepremlčaných splátok od 20.04.2010 do 20.08.2014, t.j. ohľadne 53 splátok v celkovej sume 6 845,48 eura. Opätovne nesúhlasí s posúdením aktívnej legitímácie zo strany súdu, pretože je toho názoru, že na daný prípad boli aplikované zákonné ustanovenia, ktoré v čase

uzatvorenia neboli platné a účinné. Zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzatvorená dňa 16.08.2005, a preto predmetný záväzkový vzťah je potrebné posudzovať podľa ustanovení zák. č. 258/2001 Z. z., o spotrebiteľských úveroch. Zmluva o postúpení pohľadávok bola uzavretá dňa 10.12.2009 a rovnako k jej uzatvoreniu došlo za účinnosti zák. č. 258/2001 Z. z.

9. Pokiaľ súd poukazuje na ust. § 25 ods. 1 až 4 zák. č. 129/2010 Z. z., tak ani z týchto ustanovení nevyplýva, že na daný prípad je potrebné aplikovať § 17 zák. č. 129/2010 Z. z., o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, že na daný prípad je potrebné aplikovať ust. § 17 zák. č. 129/2010 Z. z.

Podľa § 25 ods. 1 cit. zák., právne vzťahy, ktoré vznikli pred 11. júnom 2010 na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa spravujú podľa doterajších predpisov, ak tento zákon v odseku 2 neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 cit. zák., ustanovenia § 10 ods. 2 a 3, § 12, § 14 a § 17 ods. 1, 2 a § 18 sa od 11. júna 2010 použijú aj na právne vzťahy vzniknuté na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola uzavretá pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona na dobu neurčitú a podľa ktorej sa po nadobudnutí účinnosti tohto zákona poskytuje alebo môže poskytovať spotrebiteľský úver.

Žalobca poukazuje, že podľa § 25 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. je rozhodujúca tá skutočnosť, že úver bude poskytnutý až po nadobudnutí účinnosti zák. č. 129/2010 Z. z., k čomu v danom prípade určite nedošlo, pretože predmetný spotrebiteľský úver bol poskytnutý ešte v roku 2005. S poukazom na uvedené, napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súd zamietol žalobu žalobcu v celom rozsahu kvôli nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu.

10. Zák. č. 129/2010 Z. z. nadobudol účinnosť až 11.07.2010, pričom k uzavretiu zmluvy o postúpení pohľadávky a následne aj k jej postúpeniu došlo po 10.12.2009 (uzavretie tejto zmluvy), t.j. za účinnosti zák. č. 258/2001 Z. z., a preto súd prvej inštancie nemal dôvod na daný právny vzťah aplikovať ust. § 17 zák. č. 129/2010 Z. z., pretože postupom v tomto smere sa dopustil nedovolennej retroaktivity právnych noriem, ktorej zákaz je významnou demokratickou zárukou ochrany práv občanov a právnej istoty. Súd prvej inštancie navyše v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku posúdil postúpenie pohľadávky s poukazom na obsah ust. § 17 zák. č. 129/2010 Z. z., ktorého text je platný v súčasnom znení a bol novelizovaný až novelou - zákonom č. 438/2015 Z. z., zo dňa 23.12.2015. V rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku súd opomenul uviesť, že prechodné ust. § 25 zák. č. 129/2010 Z. z., o spotrebiteľských úveroch sa vzťahuje iba na zmluvy o spotrebiteľských úveroch uzavreté na dobu neurčitú, pričom v danom prípade ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola uzatvorená na dobu určitú.

11. Žalovaní v 1. a 2. rade sa písomne k podanému odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

12. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379 a § 380 CSP), prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario). Následne dospel k tomu záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť, pretože neboli vzhľadnuté podmienky pre potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP) a ani pre zrušenie (§ 389 ods. 1 CSP) napadnutého rozhodnutia.

13. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

Podľa § 220 ods. 2 veta tretia CSP, súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

Podľa § 378 ods. 1 CSP, na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. V danom prípade odvolací súd v súvislosti s hodnotením opodstatnenosti podaného odvolania zo strany žalobcu smerujúceho voči zamietajúcemu prvoinštančnému rozsudku, dospel k záveru, že predmetné odvolanie je dôvodné a rozhodol o ňom tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Dôvodom k aplikácii procesného postupu v zmysle § 388 CSP, ktorý sa prejavil v zmene napadnutého rozsudku bolo nesprávne právne posúdenie prvoinštančného súdu ohľadne dostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu, ktorej nedostatok považoval súd prvej inštancie za hlavný dôvod k zamietnutiu podanej žaloby vo vzťahu k obidvom žalovaným. Vo vzťahu k žalovanému 2 bola žaloba žalobcu zamietnutá aj z toho dôvodu, že nebola vôbec odôvodnená a nebolo možné z nej zistiť o akú existenciu záväzkového vzťahu vlastne medzi žalobcom a žalovaným 2 vôbec išlo.

15. Odvolací súd sa stotožňuje s námietkami odvolateľa prezentovanými v jeho odvolaní zo dňa 04.01.2019 v tom smere, že súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia na strane žalobcu konštatoval nedostatok aktívnej vecnej legitímácie, pretože tomu bránil obsah ust. § 17 v spojení s § 20 ods. 1 písm. a/ zák. č. 129/2010 Z. z., účinného v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky medzi postupcom (Slovenská sporiteľňa, a.s., Bratislava) a postupníkom (žalobcom), v dôsledku čoho vyhodnotil predmetnú zmluvu o postúpení pohľadávok za neplatnú s tým, že na žalobcu nemohla platne prejsť ním uplatňovaná pohľadávka, a preto mu nesvedčí nedostatok aktívnej vecnej legitímácie. Aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi ním uplatňované (nárok), resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Odvolací súd poznamenáva, že súd prvej inštancie nevenoval dostatočnú pozornosť dátumu uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorý bol 10.12.2009, s tým, aby túto zmluvu aj následne správne posudzoval podľa vtedy platného a účinného zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorým bol v tom čase zák. č. 258/2001 Z. z.

16. Na margo zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, účinného od 02.04.2010 a jeho prechodného ust. § 25, na ktoré v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku poukázal aj prvoinštančný súd, je potrebné uviesť, že predmetné ustanovenie má dopad iba na zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavreté na dobu neurčitú, z čoho súd prvej inštancie nevyvodil žiadny právny následok. Obdobne ods. 1 ust. § 25 cit. zák., hovorí o tom, že právne vzťahy vzniklé pred 11. júnom 2010 na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa spravujú podľa doterajších predpisov, ak tento zákon v odseku dva neustanovuje inak. Práve ods. 2 ust. § 25 cit. zák., hovorí o tom, že ustanovenia § 10 ods. 2, 3, § 12, § 14, § 17 ods. 1, 2 a § 18 sa počnúc od 11. júna 2010 použijú aj na právne vzťahy vzniknuté na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola uzavretá pred účinnosťou tohto zákona na dobu neurčitú, podľa ktorej sa po nadobudnutí účinnosti tohto zákona poskytuje alebo môže poskytovať spotrebiteľský úver. V súvislosti s koncepciou prechodného ust. § 25 zák. č. 129/2010 Z. z., zákonodarca chcel zvýrazniť, že úver bude poskytnutý až po nadobudnutí účinnosti zák. č. 129/2010 Z. z., pričom v prejednávanej veci k takejto situácii nedošlo, pretože poskytnutie úveru bolo realizované v roku 2005.

17. V kontexte uvedených dôvodov, odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie zdieľa ten názor, že nie je možné považovať za neplatnú predmetnú zmluvu o postúpení pohľadávky pre nespĺňanie jej náležitostí v zmysle § 17 v spojení s § 20 ods. 1 písm. b/ zák. č. 129/2010 Z. z., o spotrebiteľských úveroch, pretože v čase svojho uzavretia, t.j. 10.12.2009 predmetná zmluva o postúpení s poukazom na obsah zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch takéto kritériá obsahovať nemusela. Vzhľadom k týmto dôvodom nie je možné sa prikloniť ku konštatovaniu prvoinštančného súdu ohľadne nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu, ktorá podľa odvolacieho súdu je v prípade žalobcu daná. Čo sa týka retroaktivity právnych noriem, tak súčasný právny poriadok platný na území Slovenskej republiky tento inštitút v obmedzených prípadoch pripúšťa, avšak nie je ho možné aplikovať v danom prípade.

18. V súvislosti s posudzovaním vznesenej námietky premlčania žalovanou v 1. rade odvolací súd poznamenáva, že sa stotožňuje s konštatovaním prvoinštančného súdu v tom smere, že v prejednávanej veci vzhľadom na dátum konečnej splatnosti úveru, ktorý je 20.08.2014 a dátum podania žaloby na OS Nové Zámky, ktorý je 21.03.2013, sú nepremilčané všetky splátky s termínom ich splatnosti po 20.04.2010 do splatnosti úveru 20.08.2014, t.j. spolu 53 splátok v sume 129,16 eura za jednu splátku predstavuje spolu sumu 6 845,48 eura (53 x 129,16 eura), ktorú ako nepremilčanú sumu zaviazal

odvolací súd zaplatiť žalovanú v 1. rade žalobcovi z titulu ňou neuhradených splátok na poskytnutom spotrebiteľskom úvere č. 233017364.

Odvolací súd obdobne ako súd prvej inštancie pri posudzovaní premlčania neprihliadol na jednostranné zosplatnenie úveru žalobcu ku dňu 21.08.2012, avšak z iného dôvodu ako prvoinštančný súd, pretože tento jednostranný úkon nemal nad všetky pochybnosti preukázaný, a preto takisto ako prvoinštančný súd akceptoval konečnú splatnosť úveru stanovenú na deň 20.08.2014.

19. S poukazom na takto uvedené dôvody v ich vzájomnom kontexte, odvolací súd o podanom odvolaní žalobcu ako o dôvodnom rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

20. O nároku na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 396 ods. 1, 2, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP s tým, že ich náhradu priznal žalobcovi voči žalovanej 1 v plnom rozsahu vzhľadom na jeho úspech v konaniach na obidvoch stupňoch. O výške tejto náhrady rozhodne súdny úradník na súde prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

21. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon v § 420 až § 423 CSP pripúšťa.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. To neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).